

Obsah

1	ÚVOD	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ	12
2.1	Chůze.....	12
2.1.1	Vývoj vzpřímeného držení těla	12
2.1.2	Chůze jako základní pohybový stereotyp	12
2.1.3	Ontogeneze chůze	13
2.1.4	Centrální mechanismy řízení chůze	15
2.1.5	Předpoklady pro správný průběh chůze	16
2.1.6	Časoprostorové charakteristiky chůze.....	17
2.1.7	Krokový cyklus	18
2.1.8	Úhlové nastavení kloubů dolní končetiny v průběhu chůze.....	24
2.2	Biomechanické metody využívané pro analýzu pohybu.....	30
2.2.1	Kinematická analýza pohybu	30
2.3	Balet	34
2.3.1	Vybrané baletní pozice a pohyby.....	34
2.3.2	Vliv baletu na muskuloskeletální systém	39
2.3.3	Patologie a zranění pohybového systému baletních tanečníků	44
2.3.4	Chůze u baletních tanečníků.....	49
	Taneční chůze	49
2.3.5	Rehabilitace u baletních tanečníků.....	53
3	CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY	57
3.1	Hlavní cíl.....	57
3.2	Dílčí cíle	57
3.3	Hypotézy	57
4	METODIKA	59
4.1	Studie I – Porovnání provedení chůze baletních tanečníků a běžné populace	59
4.1.1	Charakteristika výzkumného souboru	59
4.1.2	Metody a měřicí zařízení.....	60
4.1.3	Průběh výzkumu	61
4.1.4	Realizace měření.....	61
4.1.5	Zpracování dat	62
4.1.6	Sledované parametry kinematické analýzy	63
4.1.7	Statistické zpracování dat	68
4.2	Studie II – Vliv rehabilitační intervence na provedení chůze baletních tanečníků	68
4.2.1	Charakteristka výzkumného souboru	68
4.2.2	Metody a měřicí zařízení.....	69
4.2.3	Průběh výzkumu	69
4.2.4	Realizace měření, zpracování dat, sledované parametry	69
4.2.5	Metody klinické.....	70
4.2.6	Statistické zpracování dat	73
5	VÝSLEDKY	74
5.1	Ověření hypotézy H_{10} a H_{20} (Studie I)	74
5.1.1	Ověření hypotézy H_{10} a H_{20} pro celý soubor baletních tanečníků	74
5.1.2	Ověření hypotézy H_{10} a H_{20} pro skupinu mužů a pro skupinu žen.....	79
5.2	Ověření hypotézy H_{30} a H_{40} (Studie II)	86
6	DISKUZE	94
6.1	Studie I – Porovnání provedení chůze baletních tanečníků a běžné populace	94
6.2	Studie II – Vliv rehabilitační intervence na provedení chůze baletních tanečníků ...	103
7	ZÁVĚRY	110
8	Souhrn	113

9	Summary.....	115
10	Referenční seznam	117
11	Seznam obrázků	135
12	Seznam tabulek.....	137
13	Seznam příloh.....	138
14	Přílohy	139

et al., 2011; Russell, 2010; Smith et al., 2016; Stretanski & Weber, 2002). Každá pohybová aktivita, která je provozována na vrcholové úrovni, vždy určitým způsobem ovlivňuje muskuloskeletální systém (Russell, 2010; Smith et al., 2016; Stretanski & Weber, 2002). Proto i provedení specifických baletních pohybů klade na pohybový aparát vysoké požadavky. Jedná se především o nadměrný rozsah pohybu při provedení jednotlivých tanečních pozicí, časté skoky a pohyby prováděné v plné plantární flexi, které vedou k zatěžování kloubů dolních končetin, pánevní a bederní části zad (Jarvis & Kullig, 2016; O’Kane & Kadel, 2008; Madden et al., 2010; Rietveld, Hagemans, Haljerna, Vissers, & Nelissen, 2018; Stretanski & Weber, 2002; Yau et al., 2017).

Vzhledem k důrazu na fyzickou kondici tanečnicků a k náročnému programu jevištních vystoupení je prevence většiny těchto negativních faktorů formou adekvátní rehabilitační péče v České republice zanedbávána nebo dokonce zcela chybí. Následkem tohoto nadměrného zatížení je vysoká incidence poranění, která jsou většinou méně závažná, avšak mají recidivující charakter (Ahonen, 2008; Ramkumar, Farber, & Arnouk, 2016; Smith et al., 2015; Yau et al., 2017). Výsledkem opakovaných zranění je buď přechod do chronicity, nebo vznik závažného akutního poranění (Colan, 2002; Champion & Chatfield, 2008; Smith et al., 2015). Oba typy onemocnění často vedou k pracovní neschůpnosti, v krajním případě až k ukončení profesionální kariéry baletního tanečnicka (McEwen & Young, 2011; Junck, Richardson, Dilgen, & Liederbach, 2017; Nilsson, Leanderson, Wykman, & Strender, 2003). Ačkoliv aktivní kariéra baletního tanečnicka trvá relativně krátkou dobu, vliv této profese na zdravotní stav zůstává celoživotní (Ramkumar et al., 2016).

Primárním kompenzačním mechanismem negativního působení baletního tréninku je vznik funkčních změn (Bursová, 2005; Hošková 2008). Jednou z těchto poruch, které často předcházejí vzniku akutního nebo chronického poškození, je změna v provedení základních pohybových stereotypů (Kučera, 1996; Kučera & Dylevský, 1997). Z tohoto hlediska lze předpokládat, že nadměrná zátěž baletního tance se může ještě před vznikem poranění projevit v narušení každodenních pohybů, mezi které patří i chůze.

Pro posouzení možného negativního dopadu dlouhodobého provádění baletního tance na muskuloskeletální systém je důležité zaměřit se na získání informací o základní lokomoci u baletních tanečnicků a její porovnání s běžnou populací. Nalezení těchto diferencí pomocí biomechanické analýzy pohybu může mít nepostradatelný význam pro predikci vzniku poranění.